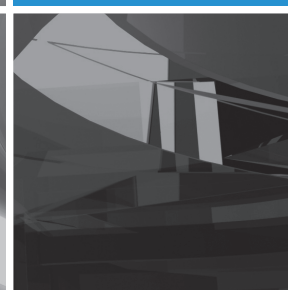
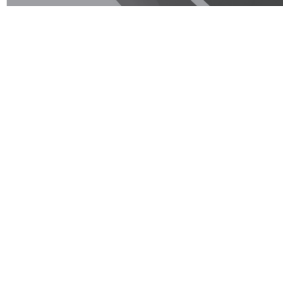
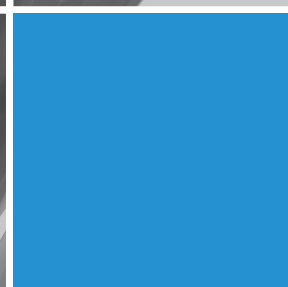
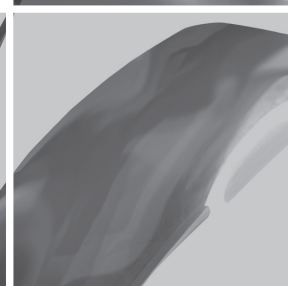
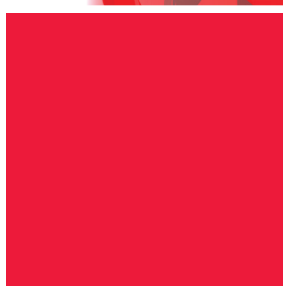
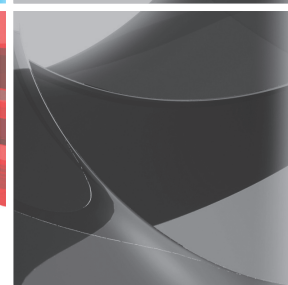
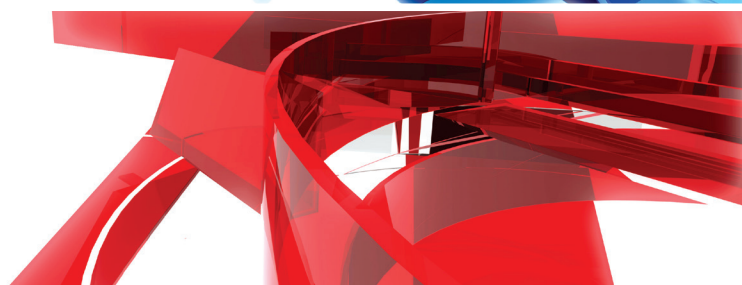
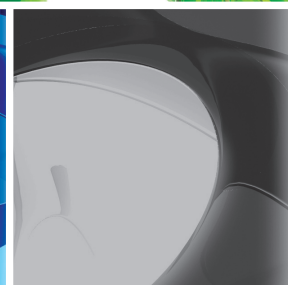

**ALGEMENE
VOORWAARDEN
voor diensten van
ADVIES- EN
INGENIEURSBUREAUS**

Advies- en ingenieursbureaus
i.s.m. ie-net en FABI

VOORWOORD

ORI (Organisatie van Advies- en Ingenieursbureaus), heeft de “Algemene voorwaarden” met betrekking tot de prestaties van de advies- en ingenieursbureaus herzien.

Met respect voor de contractuele vrijheid van alle partijen worden in de Algemene voorwaarden op evenwichtige wijze de rechten en plichten van de betrokken partijen beschreven.

Het is aanbevolen dat de Advies- en ingenieursbureaus in hun contractuele betrekkingen met private Opdrachtgevers naar deze Algemene voorwaarden verwijzen en ze in voorkomend geval als kader gebruiken; in de relaties met publieke Opdrachtgevers worden publieke Opdrachtgevers aangemoedigd de Algemene voorwaarden te verwerken, al dan niet via verwijzing, in hun bestekken voor dienstverlening; voornoemde voorwaarden kunnen worden geraadpleegd en men kan ze downloaden op de websites van ORI.

DISCLAIMER:

Gelet op de principiële toepassing van het Koninklijk Besluit van 14 januari 2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten bij overheidsopdrachten en/of andere, aanvullende/afwijkende voorwaarden inzake de uitvoering van de Opdracht die worden opgenomen in de opdrachtdocumenten (bestek) wordt geadviseerd deze Algemene voorwaarden **NIET** te gebruiken en te voegen bij een Offerte of aanvraag tot deelneming die wordt ingediend voor een overheidsopdracht. Het risico bestaat immers dat hierdoor de Offerte als onregelmatig wordt beschouwd, ingevolge een voorbehoud op het bestek, en dat hierdoor de Offerte geweerd wordt.

Voor “opdrachten op aanvaarde factuur”, geraamd onder een bedrag van 30.000,00 euro excl. BTW kunnen deze Algemene voorwaarden desgevallend wel gebruikt worden indien een Advies- en ingenieursbureau hiervoor een bestelling ontvangt van een aanbestedende overheid. Dit geldt evenwel ook voor zover de aanbestedende overheid voor dergelijke Opdracht ook geen eigen voorwaarden heeft opgelegd in de offertevraag die eventueel in conflict zouden zijn met deze Algemene voorwaarden.

Indien aanbestedende overheden in hun bestekken verwijzen naar deze Algemene voorwaarden, zijn deze algemene voorwaarden voor die betrokken Opdracht uiteraard relevant.

ORI VZW

Kolonel Bourgstraat, 105 - 1030 BRUSSEL
E : info@ori.be – Website: www.ori.be

1. DEFINITIES

Aannemer:	Elkeen – natuurlijke of rechtspersoon – die met de materiële uitvoering van het Project belast is.
Aanvaarding:	Elke aanvaarding, hetzij schriftelijk of mondeling, door de Opdrachtgever binnen de geldigheidsduur van de Offerte, eventueel na onderhandelingen over en/of wijzigingen aan de Offerte.
Advies- en ingenieursbureau:	Een rechtspersoon wiens beroepsactiviteit bestaat uit een geheel van intellectuele prestaties met het doel het Project uit te werken in al zijn vormen en keuzen, zijn ontwerp, zijn technische realisatie en zijn beheer.
Algemene voorwaarden:	De onderhavige voorwaarden.
Aangetekend schrijven:	<p>Een ter post aangetekend schrijven dan wel een elektronische aangetekende zending via een gekwalificeerde vertrouwensdienst, zoals bedoeld in Verordening (EU) 910/2014 van 23 juli 2014 van het Europees Parlement en de Raad betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG en Titel 2 van Boek XII WER.</p> <p>Voor een ter post aangetekend schrijven, en voor het berekenen van de termijnen, geldt uitsluitend de postdatum van het afgiftebewijs van de aangetekende zending. Een aangetekend schrijven wordt geacht door de geadresseerde ontvangen te zijn uiterlijk op de derde werkdag na de postdatum van de aangetekende zending, tenzij de geadresseerde het tegendeel bewijst.</p> <p>Voor een elektronische aangetekende zending, en voor het berekenen van de termijnen, geldt de tijdstempel van de gekwalificeerde vertrouwensdienst als datum van verzending, respectievelijk de ontvangst van de elektronische aangetekende zending.</p>
Bijzondere voorwaarden:	Voorwaarden die afwijkingen of aanvullingen inhouden op de Algemene voorwaarden en die partijen overeenkomen in het Contract voor de desbetreffende opdracht.
Contract:	Het document of de overeenkomst tussen de Opdrachtgever en het Advies- en ingenieursbureau waarin de studie en de diensten van deze laatste zijn beschreven evenals de voorwaarden verbonden aan de uitvoering van de Opdracht. Bij afwezigheid van een afzonderlijk document vormen de Prijsaanvraag, de Algemene voorwaarden, de Offerte en de Aanvaarding samen het Contract.
Dagen, weken en maanden:	Alle termijnen zijn te rekenen in werkdagen.
Ereloon:	De vergoeding die het Advies- en ingenieursbureau is overeengekomen met de Opdrachtgever voor het leveren van de overeengekomen prestaties.
Geldigheidsduur offerte:	Termijn gedurende dewelke het Advies- en ingenieursbureau gebonden is aan de Offerte die door het bureau aan de Opdrachtgever werd overgemaakt, zonder dat hieraan wijzigingen en/of aanvullingen kunnen worden aangebracht.
Index:	De referentie loonindex is deze van Agoria: landsgemiddelde voor meer dan 10 werknemers ¹ .

---

¹ . <https://www.agoria.be/nl/Refertelonen-overzichtstabellen>

Kostprijs der werken:	<p>Is de totale investeringskost die de Opdrachtgever dient te betalen bij de realisatie van het Project. Deze kost omvat de waarde van de handenarbeid, de materialen en het materieel, de algemene kosten en de winst van de Aannemer, met uitsluiting van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de aankoopkosten van het terrein; • eventuele sanerings- en stortkosten tenzij deze het voorwerp hebben uitgemaakt van de studie; • het Ereloon van het Advies- en ingenieursbureau en andere mogelijke tussenkomende dienstverlenende partijen; • de financierings- en verzekeringskosten; • de BTW.
Lastenboek:	Nauwkeurige en voldoende gedetailleerde beschrijving van het Project op basis waarvan de Aannemer of leverancier een offerte kan opstellen. Het Lastenboek bestaat uit drie delen: een administratief gedeelte, een technisch gedeelte en een inschrijvingsformulier, al dan niet aangevuld met een meetstaat waarin op gedetailleerde wijze de prijsopbouw wordt weergegeven.
Loten:	Verschillende onderdelen waarin de Werken wordt opgedeeld en waarvoor een afzonderlijk Lastenboek moet worden opgemaakt voor de aanstelling van een Aannemer voor de uitvoering van een bepaald werk. Het Advies- en ingenieursbureau, belast met de studie en de opvolging der Werken, heeft dan de coördinatietak over de uitvoering van deze verschillende aannemingen (Loten).
Offerte:	Een document met een aanbod uitgaande van het Advies- en ingenieursbureau houdende een antwoord op de Prijsaanvraag van de Opdrachtgever samen met een berekening van de prijs voor de gevraagde diensten en eventuele Bijzondere voorwaarden.
Opdracht:	Het geheel van de overeengekomen prestaties zoals bepaald in het Contract tussen de partijen.
Opdrachtgever:	De partij, die in het kader van een tussen haar en het Advies- en ingenieursbureau gesloten Contract, aan het Advies- en ingenieursbureau Opdracht geeft tot het uitvoeren van studies en diensten.
Overmacht:	Elke onvoorziene gebeurtenis die de uitvoering van het Contract (tijdelijk) gedeeltelijk of volledig onmogelijk maakt en die niet toerekenbaar is aan de partij die zich op deze onvoorziene gebeurtenis beroept.
Prijsaanvraag:	Elke van de Opdrachtgever uitgaande aanvraag, hetzij mondeling of schriftelijk, houdende de omschrijving van de gevraagde diensten en/of het verzoek tot het indienen van een Offerte.
Project:	Het (bouw)werk of object waarvoor het Advies- en ingenieursbureau de Opdracht uitvoert.
Schade:	Elk verlies dat een partij lijdt met uitsluiting van gebruiksderiving, winstderving, inkomensverlies of derving van intresten, productieverlies of enige andere indirecte schade of gevolgschade, voor zover wettelijk toegestaan.
Schadegeval:	Het zich voordoen van de Schade. De schade die voortvloeit uit éénzelfde schadeverwekkend feit of uit een reeks van identieke schadeverwekkende feiten, vormt één en hetzelfde schadegeval
Vertrouwelijke informatie:	Gegevens met betrekking tot de werking, samenstelling, enz. van partijen of met betrekking tot de studieopdracht of het voorwerp ervan voor zover deze informatie niet algemeen of publiek gekend is.
Waarborgperiode:	De periode tussen de voorlopige en de definitieve oplevering van de werken dienstig voor het uitvoeren van eventuele contractueel voorziene proeven en

testen, het regelen van installaties en het vaststellen van mogelijke verborgen gebreken.

Werken:

Het geheel van de materialen, leveringen en prestaties die leiden tot de realisatie van het Project, zoals opgedragen door de Opdrachtgever aan de Aannemer.

2. CONTRACTUELE DOCUMENTEN

2.1 In voege treden of van kracht worden van het Contract

Het Contract treedt in voege of wordt van kracht door:

- ♦ *ofwel de ondertekening van een Contract tussen partijen;*
- ♦ *ofwel de Aanvaarding van de Offerte van het Advies- en ingenieursbureau door de Opdrachtgever.*

2.2. Hiërarchie van normen en documenten

In de verhouding tussen de Opdrachtgever en het Advies- en ingenieursbureau geldt volgende hiërarchie van normen en documenten:

- ♦ *de wet- en regelgeving van openbare orde en van dwingend recht;*
- ♦ *de Bijzondere voorwaarden zoals opgenomen in het Contract en in zoverre zij niet strijdig zijn met de wet- en regelgeving van openbare orde en van dwingend recht;*
- ♦ *de Bijzondere voorwaarden zoals blijkt uit de Aanvaarding en in zoverre zij niet strijdig zijn met de wet- en regelgeving van openbare orde en van dwingend recht of het Contract;*
- ♦ *de Bijzondere voorwaarden zoals opgenomen in de Offerte en in zoverre zij niet strijdig zijn met de dwingende wetgeving, het Contract of de Aanvaarding;*
- ♦ *de Bijzondere voorwaarden zoals opgenomen in de Prijsaanvraag en in zoverre zij niet strijdig zijn met de wet- en regelgeving van openbare orde en van dwingend recht, het Contract, de Aanvaarding of de Offerte;*
- ♦ *de onderhavige Algemene voorwaarden in zoverre zij niet strijdig zijn met de wet- en regelgeving van openbare orde en van dwingend recht, het Contract, de Aanvaarding, de Offerte of de Prijsaanvraag*
- ♦ *de wet- en regelgeving van aanvullend recht, van toepassing twintig (20) werkdagen voor de indiening van de Offerte, in zoverre daarvan in het Contract, de Aanvaarding, de Offerte, de Prijsaanvraag, de Algemene voorwaarden of de algemene voorwaarden van de Opdrachtgever niet wordt afgeweken.*

2.3 Geldigheidsduur offerte

Behoudens andersluidende bepaling in de Prijsaanvraag of in de Offerte bedraagt de Geldigheidsduur van de offerte veertig {40} werkdagen, ingaand de dag na de zitting voor de opening van de Offertes of de dag zoals vermeld in de Prijsaanvraag voor het indienen van de Offerte. Bij gebreke van een zitting of een vermelding in de Prijsaanvraag begint de termijn te lopen de dag na indiening van de Offerte

2.4 Taal

Alle documenten met inbegrip van alle teksten, opschriften, enz. worden opgemaakt in de taal of in één van de talen van het taalgebied waarin het Project wordt uitgevoerd. Officiële bescheiden en documenten van derde partijen (bijv. technische fiches) worden overhandigd in de taal waarin zij werden opgemaakt. Elk verzoek tot vertaling dient uitdrukkelijk te worden gesteld en de hieraan verbonden kosten zijn ten laste van de Opdrachtgever.

3. RECHTEN EN PLICHTEN VAN HET ADVIES- EN INGENIEURSBUREAU

3.1 Omvang van de dienstverlening

De dienstverlening omvat uitsluitend de prestaties² zoals bepaald in het Contract en, in voorkomend geval, de uitdrukkelijke tussen partijen overeengekomen wijzigingen en addenda van latere datum.

3.2 Aard van de dienstverlening

De Opdracht van het Advies- en ingenieursbureau houdt een middelenverbintenis (inspanningsverbintenis) in. Door het aanvaarden van de Opdracht verbindt het Advies- en ingenieursbureau zich ertoe de Opdracht naar best vermogen en inzicht uit te voeren en te streven naar een voor de Opdrachtgever bruikbaar resultaat. Deze verplichtingen van het Advies- en ingenieursbureau kunnen niet als resultaatverbintenis noch als een garantieverbintenis worden beschouwd. De dienstverlening is van technische aard. Het Advies- en ingenieursbureau is niet de juridische raadgever van de Opdrachtgever, noch de wettelijke vertegenwoordiger van de Opdrachtgever op de werf.

3.3 Onafhankelijkheid

Het Ereloon dat het Advies- en ingenieursbureau van de Opdrachtgever ontvangt, is de enige vergoeding voor het leveren van de overeengekomen prestaties. Het Advies- en ingenieursbureau zal alles vermijden wat zijn onafhankelijkheid kan schaden. Het staat onafhankelijk ten opzichte van Aannemers, leveranciers of andere dienstverleners betrokken in het Project. Het Advies- en ingenieursbureau zal de Opdrachtgever onmiddellijk inlichten als er een belangenvermenging zou kunnen ontstaan.

3.4 Beschikbare middelen

Het Advies- en ingenieursbureau zal voldoende middelen aanwenden opdat de Opdracht naar behoren wordt uitgevoerd, in overeenstemming met het Contract, de tussen partijen overeengekomen voorwaarden en eventuele termijnen.

Zolang het Contract niet tot stand is gekomen, behoudt het Advies- en ingenieursbureau evenwel het recht zijn in de Offerte opgegeven (personeels)capaciteit voor andere Projecten of Opdrachtgevers in te zetten.

3.5 Documenten

De documenten (plannen, tekeningen, verslagen, rapporten, enz.) zullen in de volgende aantallen worden aangeleverd door het Advies- en ingenieursbureau aan de Opdrachtgever:

- ◆ één analoog exemplaar van de ontwerpdocumenten;
- ◆ één analoog exemplaar van het aanbestedingsdossier;
- ◆ één analoog exemplaar van de andere documenten;
- ◆ één digitaal exemplaar van alle voorgaande documenten in dwg-, pdf-formaat of enig ander formaat, die Opdrachtgever en Advies en Ingenieursbureau overeenkomen.

De documenten die vereist zijn voor het samenstellen van het dossier voor vergunningsaanvragen of andere toelatingen bij publieke of semipublieke overheden, worden daarenboven afgeleverd in het officiële aantal exemplaren vereist voor dergelijke vergunningsaanvragen of toelatingen, vermeerderd met één (1) exemplaar voor de Opdrachtgever.

3.6 Normen

Het Advies- en ingenieursbureau zal zijn prestaties uitvoeren volgens de normen uitgegeven door het Bureau voor Normalisatie zoals die gelden twintig (20) werkdagen voor het indienen van de Offerte.

Indien normen wijzigen en / of van toepassing worden na deze datum kan een geargumenteerde meerprijs worden aangerekend.

4. TERMIJNEN

4.1. Aanvang van de Opdracht

Het Advies- en ingenieursbureau zal de Opdracht aanvangen binnen de twintig (20) werkdagen na de totstandkoming van het Contract of van het bevel van aanvang, indien dit de twintig (20) werkdagen na de totstandkoming van het Contract overschrijdt.

4.2 Termijnen

De uitvoeringstermijnen of andere termijnen voorzien in de Offerte worden slechts benaderend opgegeven en kunnen, tenzij uitdrukkelijk anders overeengekomen, geen aanleiding geven tot schadevergoeding of beëindiging van het Contract.

4.3 Schadevergoeding wegens vertraging

Indien partijen de strikte naleving van termijnen uitdrukkelijk overeenkomen (resultaatsverbintenis) en een schadevergoeding verbinden aan het laattijdig leveren van prestaties door het Advies- en ingenieursbureau, is het totaal van deze contractueel voorziene schadevergoeding beperkt tot 5 % van het overeengekomen Ereloon voor de betreffende Opdracht.

4.4 Einde van de Opdracht

De dienstverlening zal worden geacht beëindigd te zijn bij de goedkeuring door de Opdrachtgever van de laatste contractueel voorziene prestatie, deel uitmakend van de Opdracht.

Indien de Opdracht bestaat uit verschillende Loten, zal elk lot inzake beëindiging van de prestaties beschouwd worden als een verschillende Opdracht.

Indien de dienstverlening eveneens de opvolging van de uitvoering van Werken inhoudt, zal de dienstverlening geacht worden beëindigd te zijn op het ogenblik van het eerst voorkomende van onderstaande gevallen:

- ◆ het einde van de bestudeerde en/of gecontroleerde Werken, die voorwerp zijn van de studieopdracht;
- ◆ de dag voorzien in het Lastenboek voor het beëindigen van de uitvoering van de Werken, inclusief de toegestane termijnsverlengingen ten gevolge van vertragingen veroorzaakt door het Advies- en ingenieursbureau; prestaties na deze beëindiging zullen het voorwerp uitmaken van een verrekening.
- ◆ de voorlopige oplevering van de tot de Opdracht behorende Werken.

4.5 Waarborgperiode

Behoudens voor de opvolging van in het Lastenboek uitdrukkelijk voorziene prestaties van de Aannemer tijdens de Waarborgperiode en voor uitgestelde werken zullen de prestaties van het Advies- en ingenieursbureau die tijdens de Waarborgperiode op afroep van de Opdrachtgever worden geleverd, vergoed worden tegen uurtarieven in overeenstemming met de bestede tijd. Indien er geen uurtarieven voorzien zijn in de Bijzondere voorwaarden zullen partijen deze overeenkomen bij de aanvang van de Opdracht.

Een dergelijke vergoeding is niet verschuldigd indien komt vast te staan dat deze prestaties uitsluitend een gevolg zijn van fouten in de studie van het Advies- en ingenieursbureau.

5. RECHTEN EN PLICHTEN VAN DE OPDRACHTGEVER

5.1 Informatie

De Opdrachtgever zal het Advies- en ingenieursbureau voorafgaand aan de uitvoering van de Opdracht alle Informatie overmaken welke nodig is voor een goede uitvoering van de Opdracht en/of om deze te vergemakkelijken.

Het Advies- en ingenieursbureau gaat ervan uit dat de door de Opdrachtgever verstrekte Informatie volledig, juist en betrouwbaar is, ook als de Opdrachtgever deze informatie van of via derden verkreeg of verstrekt heeft. De Opdrachtgever blijft als enige verantwoordelijk voor de juistheid, volledigheid en betrouwbaarheid van de informatie, zelfs als het Advies- en ingenieursbureau deze informatie heeft nagekeken.

Alle kosten die het gevolg zijn van laattijdige, gebrekkige of onvolledige informatie vanwege de Opdrachtgever, met inbegrip van eventueel aan het Advies- en ingenieursbureau opgelegde schade- en andere vergoedingen, zijn steeds ten laste van de Opdrachtgever die het Advies- en ingenieursbureau hiervoor integraal zal vrijwaren.

De eventuele specifieke interne technische bedrijfsnormen en projectprocedures van de Opdrachtgever zullen slechts van toepassing zijn in zoverre deze bij de Prijsvraag ter beschikking van het Advies- en ingenieursbureau werden gesteld.

5.2 Goedkeuring van de Opdracht

Behoudens schriftelijke, gemotiveerde weigering met gegronde verantwoording van de afwijzing binnen een termijn van twintig {20} werkdagen, word de Opdracht geacht door de Opdrachtgever aanvaard te zijn. De termijn van twintig {20} werkdagen wordt gerekend na ontvangst van de documenten van de studie of onderdelen ervan.

Indien de Opdrachtgever de studie of onderdelen ervan gemotiveerd afwijst, zal het Advies- en ingenieursbureau, in de mate dat de afwijzing op redelijke gronden stoelt, de door de Opdrachtgever noodzakelijk geachte verbeteringen en/of aanvullingen aanbrengen en deze opnieuw ter goedkeuring indienen.

In het geval van een ongemotiveerde, onterechte of hernieuwde afwijzing van de studie heeft het Advies- en ingenieursbureau de volgende keuze:

- ◆ *Gemotiveerd schriftelijk vaststellen dat de (hernieuwde) afwijzing niet op redelijke gronden is gebeurd, de studie handhaven en overgaan tot de volgende fase van de studie;*
- ◆ *Gemotiveerd schriftelijk vaststellen dat de afwijzing niet op redelijke gronden is gebeurd, de studie handhaven, en de studieopdracht als ontbonden beschouwen in overeenstemming met het betreffende artikel 11.2 Algemene voorwaarden.*
- ◆ *De alsnog door de Opdrachtgever gevraagde wijzigingen uitvoeren tegen vergoeding, zoals overeengekomen bij wijziging van de Opdracht.*

Van zodra de termijn van twintig {20} werkdagen voor het formuleren van opmerkingen door de Opdrachtgever verstreken is of van zodra het Advies- en ingenieursbureau vaststelt dat de afwijzing van de studie niet op redelijke gronden is gebeurd en derhalve zijn studie handhaaft, is het Advies- en ingenieursbureau gerechtigd de corresponderende factuur van zijn Ereloon in te dienen.

Aanpassingen aan de studie of aan onderdelen/fasen/Loten ervan na goedkeuring van voornoemde studie of onderdelen/fasen/Loten, of prestaties die, om welke reden dan ook, nog moeten worden geleverd na goedkeuring van de studie of van onderdelen/fasen/Loten ervan, zullen worden beschouwd als een wijziging van reeds uitgevoerde prestaties en zullen conform de onderhavige Algemene voorwaarden recht geven op een bijkomende vergoeding en termijnverlenging.

6. AANSPRAKELIJKHEID

6.1 Algemeen

Het Advies- en ingenieursbureau draagt de volledige verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de door het bureau te presteren diensten en is aansprakelijk voor vergissingen, nalatigheden of fouten door het bureau begaan. Binnen de perken zoals bepaald in het Contract en de wet- en regelgeving van openbare orde en dwingend recht, zal het bureau de Schade vergoeden die door zijn vergissing, nalatigheid of fout werd toegebracht aan de Opdrachtgever of aan derden.

In geen geval zal de Opdrachtgever recht hebben op andere schadevergoedingen dan voorzien in het Contract.

6.2 Beperking in tijd

Het Advies- en ingenieursbureau zal de Opdrachtgever vergoeden en vrijwaren voor de Schade toe te schrijven aan onzorgvuldig uitvoeren van de Opdracht, nadat het door de Opdrachtgever per Aangekend schrijven in gebreke gesteld en aangemaand is om de tekortkoming binnen een redelijke termijn te herstellen of de geleden Schade te vergoeden.

De Opdrachtgever zal deze schriftelijke ingebrekestelling moeten doen binnen de volgende termijnen:

- ◆ voor fouten en tekortkomingen die vastgesteld worden bij het indienen van documenten ter goedkeuring: twintig {20} werkdagen na indiening van deze documenten;
- ◆ voor fouten en tekortkomingen die niet konden worden vastgesteld bij het indienen van documenten ter goedkeuring, binnen de kortste van de volgende termijnen:
  - (i) twintig {20} werkdagen na vaststelling van de fout of tekortkoming of nadat de Opdrachtgever deze redelijkerwijs had kunnen vaststellen;
  - (ii) zestig {60} werkdagen na het einde van de Opdracht of het einde van het Contract.

6.3 Maximale vergoeding

Nadat het Advies- en ingenieursbureau door de Opdrachtgever schriftelijk en uitdrukkelijk in gebreke is gesteld, zal het Advies- en ingenieursbureau:

- ◆ de diensten waarvan komt vast te staan dat ze gebrekkig zijn, aanvullen, aanpassen of opnieuw leveren teneinde ze in overeenstemming te brengen met de contractueel overeengekomen eisen, standaards van goed vakmanschap en/of regels van de kunst.

Ofwel

- ◆ de door de gebrekkige diensten rechtstreeks veroorzaakte Schade betalen.

De totale maximale schadevergoeding zal, voor zover wettelijk toegestaan, niet meer kunnen bedragen dan het oorspronkelijk overeengekomen Erelaan voor de Opdracht en daarenboven niet groter zijn dan het maximaal verzekerd bedrag, volgens de verzekering BA afgesloten door het Advies en ingenieursbureau voor de Opdracht.

6.4 Tienjarige aansprakelijkheid

In overeenstemming met artikels 1792 en 2270 van het Burgerlijk Wetboek is het Advies- en ingenieursbureau gedurende tien jaar aansprakelijk voor gebreken die de stabiliteit van het (bouw)werk in het gedrang brengen en voor zover zijn tienjarige aansprakelijkheid komt vast te staan.

Nadat de termijn van tien jaar zoals voorzien in deze wetsartikels is verstreken, is elke vordering in aansprakelijkheid t.o.v. het Advies- en ingenieursbureau verjaard. Deze tienjarige aansprakelijkheid gaat in vanaf de voorlopige oplevering van het Project, het Lot of de fase, indien het Project in Loten of fasen werd verdeeld.

7. VERZEKERINGEN

7.1 Verzekeringen van het Advies- en ingenieursbureau

Het Advies- en ingenieursbureau zal zich verzekeren voor:

7.1.1. Wettelijke verzekeringen

Verzekeringspolissen die door de Belgische wetgeving worden opgelegd, met name:

- ◆ een verzekeringspolis “Arbeidsongevallen” conform de Belgische wetgeving tegen werkongevallen en ongevallen op de weg van en naar het werk voor zijn personeelsleden.
- ◆ een verzekeringspolis “Burgerlijke Aansprakelijkheid Auto” die alle ingeschreven voertuigen dekt die toegang verkrijgen tot de terreinen van de Opdrachtgever.
- ◆ een controleverzekering voor zover dit verplicht is overeenkomstig de wet van 31 mei 2017 betreffende de verplichte verzekering van de tienjarige burgerlijke aansprakelijkheid van aannemers, architecten en andere dienstverleners in de bouwsector van werken in onroerende staat en tot wijziging van de wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect

7.1.2. Burgerlijke aansprakelijkheid uitbating/professionele aansprakelijkheid

Een verzekeringspolis “Burgerlijke aansprakelijkheid uitbating/ professionele aansprakelijkheid”, welke de geldelijke gevolgen verzekert van de contractuele aansprakelijkheid van het Advies- en ingenieursbureau, evenals de buitencontractuele aansprakelijkheid die het gevolg is van de contractuele aansprakelijkheid. De minimale dekking per Schadegeval bedraagt:

- 1.000.000 euro voor de Schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels;
- 500.000 euro voor het totaal van de materiële en immateriële schade;
- 10.000 euro voor de voorwerpen die aan het Advies- en ingenieursbureau zijn toevertrouwd.

7.2. Attesten

Op verzoek van de Opdrachtgever zal het Advies- en ingenieursbureau voor de contractsluiting een verzekeringsattest voorleggen van voormelde verzekeringspolissen, die bij de contractsluiting automatisch worden aanvaard.

7.3. Verzekeringen van de Opdrachtgever

De Opdrachtgever kan de bouw van het Project laten verzekeren door een verzekering Alle Bouwplaats Risico's (ABR). In een dergelijke verzekering zal het Advies- en ingenieursbureau als ontwerper mee verzekerd worden.

Vóór de aanvang der bouwwerken dient de Opdrachtgever alleszins het nodige te doen opdat de risico's van brand en aanverwante gevaren, ontploffingen, storm, hagel, sneeuw- of ijsdruk, waterschade, glasbreuk, enz. evenals natuurrampen in voldoende mate verzekerd zijn.

De Opdrachtgever stelt het Advies- en ingenieursbureau in kennis van zijn voornemen om dergelijke verzekeringen af te sluiten en/of deze verplichtingen op te leggen aan de Aannemer in het Lastenboek.

De kosten verbonden aan deze verzekeringen zijn ten laste van de Opdrachtgever.

8. FINANCIËLE BEPALINGEN

8.1. Ereloon

8.1.1. Algemeen

De vergoeding van de prestaties van het Advies- en ingenieursbureau kan op verschillende wijzen worden berekend, afhankelijk van de aard en voorwaarden van de Opdracht of de nauwkeurigheid waarmee de Opdracht of een deel ervan kan worden omschreven, ...

Het overeengekomen Ereloon is exclusief BTW en andere heffingen welke van overheidswege (kunnen) worden opgelegd. Het is exclusief terugbetaalde kosten zoals hierna bepaald.

Indien na de totstandkoming van het Contract en voordat de Opdracht geheel is uitgevoerd, de berekeningsbasis abnormaal wijzigt, of de kosten voor het Advies en ingenieursbureau abnormaal wijzigen of de uitvoeringstermijn van de Opdracht door toedoen van de Opdrachtgever of derden wordt verlengd, waardoor de rendabiliteit van de Opdracht in het gedrang wordt gebracht, zal het Advies- en ingenieursbureau recht hebben op een onderhandelde herziening van overeengekomen Ereloon of tarief, met het oog op een herstel van het contractueel evenwicht.

Indien op verzoek van de Opdrachtgever, na contractsluiting of aanneming de realisatie van het Project of de Opdracht wordt opgesplitst in verschillende aannemingen (Loten) of niet-openvolgende fasen, heeft het Advies- en ingenieursbureau recht op een bijkomende vergoeding, die als volgt wordt berekend:

- indien niet oorspronkelijk voorzien, er meer dan één verschillende aanneming (Loten) is of indien het aantal aannemingen (Loten) wordt vermeerderd, wordt het aldus berekende totale Ereloon voorzien voor elk bijkomend Lot verhoogd met 10 %.
- indien niet oorspronkelijk voorzien de Werken gefaseerd worden uitgevoerd wordt het voorziene Ereloon voor de opvolging van de Werken van elke fase verhoogd met 10 %.

8.1.2. Vergoeding op basis van percentage

Volgens deze methode wordt het Ereloon of een deel ervan berekend volgens een percentage van de Kostprijs der werken, hetzij op basis van de definitieve totale kostprijs bij de realisatie van het Project of op basis van de geraamde kostprijs bij niet-uitvoering van de bestudeerde Werken.

8.1.3. Vergoeding volgens bestede tijd

In het kader van deze methode wordt de vergoeding voor de prestaties bepaald op basis van de bestede tijd volgens de volgende formule:

$$P = \sum (N \times T)$$

waarin:

P = de vergoeding waarop het Advies- en ingenieursbureau recht heeft

T = het uurtarief voor een bepaalde functie of functiecategorie

N = het aantal uren tijdens dewelke de dienstverlener per functie of functiecategorie optrad ter vervulling van de opdracht

De bestede tijd omvat, behalve de tijd nodig voor de uitvoering van de eigenlijke Opdracht:

- ♦ de tijd nodig voor de voorbereidende werkzaamheden;
- ♦ de tijd nodig voor reizen, verplaatsingen heen en terug van het kantoor van de dienstverlener tot de plaats van uitvoering van de Opdracht;
- ♦ de tijd nodig voor het opstellen van rapporten en documenten met betrekking tot de Opdracht;
- ♦ de tijd nodig voor deelname aan vergaderingen verbonden aan de Opdracht.

Indien bepaalde prestaties buiten de kantooruren dienen geleverd te worden, heeft het Advies- en ingenieursbureau het recht zijn tarieven aan te passen met de gebruikelijke verhogingen.

8.1.4. Vergoeding tegen een forfaitair bedrag

Het forfaitair Ereloon omvat alle voorzienbare prestaties. De methode van een forfaitaire prijs kan enkel worden gebruikt wanneer de aard en de precieze omschrijving van de Opdracht, aangeleverd door de Opdrachtgever, het Advies- en ingenieursbureau in staat stellen om de risico's en de omvang van de prestaties en de daaraan verbonden kosten nauwkeurig in te schatten.

Het forfaitair Ereloon omvat niet de terugbetaling van de in art. 7.2 vermelde terugbetaalde kosten.

8.1.5. Bonusbedrag

De mate waarin het Advies- en ingenieursbureau heeft bijgedragen tot het overschrijden van de doelstellingen en de kritische succesfactoren van het Project, zoals beschreven in de Prijsaanvraag, de Offerte, en/of het Contract zal aanleiding geven tot een bonus in het voordeel van het Advies- en ingenieursbureau. De hoegrootheid en de berekeningswijze van deze bonus wordt in de technische bepalingen, de Prijsaanvraag, de Offerte, of het Contract duidelijk beschreven. Het bonusbedrag zal evenwel beperkt worden tot maximaal 15% van het overeengekomen Ereloon voor de Opdracht.

8.1.6. Het malusbedrag

De mate waarin het Advies- en ingenieursbureau te kort schiet in het bereiken van de doelstellingen en de kritische succesfactoren van het Project, zoals beschreven in de Prijsaanvraag, de Offerte of het Contract zal aanleiding geven tot een malus in het nadeel van het Advies- en ingenieursbureau. De hoegrootheid en de berekeningswijze van deze malus wordt in de technische bepalingen, de Prijsaanvraag, de Offerte, of het Contract duidelijk beschreven. Het malusbedrag zal evenwel beperkt worden tot maximaal 10% van het overeengekomen Ereloon.

8.2. Terugbetaalde kosten

Terugbetaalde kosten zijn deze die rechtstreeks verbonden zijn aan de uitvoering van de Opdracht en die niet inbegrepen zijn in het Ereloon. Zij worden gerekend tegen kostprijs, verhoogd met een percentage voor de coördinatie en de verantwoordelijkheid van de Opdracht.

De volgende niet-limitatief opgesomde kosten worden aanzien als terugbetaalde kosten:

- ◆ *Kosten verbonden met verblijf en verplaatsingen naar en in het buitenland, goedgekeurd door de Opdrachtgever, inclusief kosten voor visa, transport, logement en maaltijden;*
- ◆ *post- en transportkosten buiten de Europese Unie;*
- ◆ *post- en transportkosten voor spoedzendingen en/of pakketten van grote omvang;*
- ◆ *vertaalkosten;*
- ◆ *niet uitdrukkelijk in het Contract voorziene kosten voor reproductie;*
- ◆ *kosten voor publicaties en aankondigingen van opdrachten;*
- ◆ *studies en prestaties die door het Advies- en ingenieursbureau met voorafgaand akkoord van de Opdrachtgever worden toevertrouwd aan derden, zoals onder meer:*
  - *topografische opmetingen;*
  - *grondmechanische onderzoeken;*
  - *bodemonderzoeken;*
  - *testen en proeven in laboratoria;*
  - *maken van maquettes;*
  - *akoestische studies.*
  - *EPB*

8.3. Herziening van het Ereloon en de kosten

Behoudens andersluidende herzieningsformules in het Contract wordt het Ereloon van het Advies- en ingenieursbureau herzien in overeenstemming met de volgende bepalingen.

8.3.1. Vergoeding op basis van percentage

Om het Advies- en ingenieursbureau te vrijwaren van conjuncturele schommelingen in de aannemersprijzen, wordt op het Ereloon een conjunctuur correctie doorgevoerd.

Indien de Kostprijs der werken als basis voor het berekenen van het Ereloon wordt gebruikt wordt het Ereloon van het Advies- en ingenieursbureau herzien in overeenstemming met de volgende formule:

$$R = 0,2 + 0,8 \times sm/So$$

waarin:

R = de herzieningscoëfficiënt die toe te passen is op het basisbedrag van de gefactureerde ereloonschijf.

sm = AGORIA loonindex, landsgemiddelde voor meer dan tien werknemers die overeenstemt met de maand voorafgaand aan de facturering.

So = zelfde index die overeenstemt met de maand voorafgaand aan de datum van de Offerte.

Indien de Kostprijs der werken die als basis voor het berekenen van het Ereloon dient wel de prijsherziening van de Werken bevat, wordt verondersteld dat er geen bijkomende herziening van het Ereloon dient te worden toegepast.

Definitie van de loonindex

A_{ab} = de loonindex gebaseerd op de waarde van de Agoria-index op moment van de aanbesteding van de aannemingsopdracht.

A₂₀₁₁ = de loonindex gebaseerd op de waarde van de Agoria-index van 2011, jaargemiddelde.

De referentie loonindex is deze van Agoria: landsgemiddelde voor meer dan tien werknemers die overeenstemt met de maand voorafgaand aan de facturering.

Voor studieopdrachten riolerings- en wegnis geldt de volgende formule:

De erelonen, procentueel gerelateerd aan de Kostprijs der werken, worden aangepast volgens de volgende herzieningsformule

$$\text{Herzieningsfactor} : 1 + 0,9 \times \left(\frac{A_{ab}}{A_{2011}} - \left(RA(\%) \times \frac{RI_{ab}}{RI_{2011}} + WA(\%) \times \frac{WI_{ab}}{WI_{2011}} \right) \right)$$

- Riolerings- en wegnisindex

De Kostprijs der werken bestaat uit een aandeel wegniswerken (kost wegnisaandeel) en een aandeel rioleringswerken (kost rioleringsaandeel)

Definitie van aandeel wegniswerken en rioleringswerken

RA (%) = Rioleringsaandeel: zijn de posten van SB 250 hoofdstuk 7

WA (%) = 100 % - RA(%) (Wegnisaandeel: % aandeel van alle andere posten)

De bepaling van de herziening voor de studievergoeding wordt à rato van beide aandelen berekend.

Rioleringsindex (RI): index op basis van de prijzen riolering in infrastructuurwerken

Wegnisindex (WI): index op basis van de prijzen wegnis in infrastructuurwerken.

RI_{ab} = de rioleringsindex op datum van aanbesteding

WI_{ab} = de wegnisindex op datum van aanbesteding

RI₂₀₁₁ = de referentie-index van 2011, jaargemiddelde

WI2011 = de referentie-index van 2011, jaargemiddelde

De indexen van kunt u terugvinden op de website van Aquafin

Loonindex

Definitie van de loonindex

A_{ab}= de loonindex gebaseerd op de waarde van de Agoria-index op moment van de aanbesteding van de aannemingsopdracht.

A₂₀₁₁= de loonindex gebaseerd op de waarde van de Agoria-index van 2011, jaargemiddelde.

De referentie loonindex is deze van Agoria: landsgemiddelde voor meer dan tien werknemers die overeenstemt met de maand voorafgaand aan de facturering.

8.3.2. Vergoeding volgens bestede tijd

Eventuele uur- en/of andere tarieven voorzien in de Bijzondere voorwaarden zijn vast en onveranderbaar gedurende de geldigheidsduur van de Offerte en tijdens het kalenderjaar waarin het Contract werd afgesloten, voor zover de Opdracht wordt toegewezen binnen de geldigheidsduur van de Offerte. Nadien worden zij jaarlijks in januari herzien op basis van de herzieningsformule:

$$R = 0,2 + 0,8 \times sm/So$$

waarbij:

R = de herzieningscoëfficiënt die toe te passen is op het basisbedrag van de gefactureerde Ereloonschijf.

sm = de loonindex gebaseerd op de waarde van de Agoria-loonindex, landsgemiddelde voor meer dan tien werknemers die overeenstemt met de maand december voorafgaand aan de datum van facturering.

So = zelfde index die overeenstemt met de maand december van het jaar voorafgaand aan de datum van de Offerte.

De referentie loonindex is deze van Agoria: landsgemiddelde voor meer dan tien werknemers die overeenstemt met de maand voorafgaand aan de facturering.

8.3.3. Vergoeding tegen een forfaitair bedrag

Het forfaitair Ereloon of het forfaitair gedeelte ervan is vast en onveranderbaar gedurende de geldigheidsduur van de Offerte en kalenderjaar waarin het Contract werd afgesloten, voor zover de Opdracht wordt toegewezen binnen de geldigheidsduur van de Offerte. Het forfaitair Ereloon wordt nadien jaarlijks in januari herzien op basis van de herzieningsformule:

$$R = 0,2 + 0,8 \times sm/So$$

waarbij:

R = de herzieningscoëfficiënt die toe te passen is op het basisbedrag van het forfaitair overeengekomen Ereloon.

sm = de loonindex gebaseerd op de waarvan van de Agoria-loonindex, landsgemiddelde voor meer dan tien werknemers, die overeenstemt met de maand van de factureringsdatum.

So = zelfde index die overeenstemt met de maand voorafgaand aan de datum van de Offerte.

8.4. Betalingsvoorwaarden

8.4.1. Factureringsmodaliteiten

Tenzij het Contract andere factureringmodaliteiten voorziet, zal de facturering van het Ereloon in afzonderlijke schijven gebeuren op basis van de afscheidbare onderdelen van de studie. Zijn er meer dan zestig (60) werkdagen vereist voor deze afscheidbare studieonderdelen of voor de opvolging van de uitvoering ervan, dan gebeurt de facturering van het Ereloon in maandelijks schijven pro rata van de termijn van uitvoering van deze studieonderdelen of de uitvoeringstermijn.

Terugbetaalde kosten en erelonen volgens bestede tijd worden maandelijks gefactureerd.

De eerste betalingsschijf wordt vermeerderd met 10% van het totale Ereloon (bij procentueel Ereloon berekend op basis van het budget van de Opdrachtgever). Van elke navolgende vordering

wordt 10% van het vorderbare bedrag afgetrokken, tot de gefactureerde toeslag van 10% bij de eerste vorderingsstaat is verrekend.

8.4.2. Betalingsmodaliteiten

Indien het Contract het indienen van een schuldvordering voorziet, dan mag het Advies- en ingenieursbureau zijn factuur samen met de schuldvordering versturen. De Opdrachtgever zal zijn gemotiveerde bemerkingen op de schuldvordering schriftelijk formuleren uiterlijk binnen de twintig {20} werkdagen na het indienen van de schuldvordering. Indien er geen bemerkingen zijn geformuleerd binnen deze termijn, dan zal de Opdrachtgever de factuur betalen binnen de twintig {20} werkdagen na de expliciete of impliciete goedkeuring.

Indien de Opdrachtgever binnen deze termijn voorbehoud maakt voor bepaalde aangerekende bedragen, zal het Advies- en ingenieursbureau een creditnota opmaken voor het betwiste bedrag.

Het aldus verschuldigd bedrag wordt door de Opdrachtgever voldaan zoals hierna beschreven.

Indien het Advies- en ingenieursbureau, haar creditnota binnen de vijf (5) werkdagen verstuurd, dan wordt het verschuldigd bedrag door de Opdrachtgever voldaan binnen de twintig {20} werkdagen na de betekening van de vermelde opmerkingen. Indien het Advies- en ingenieursbureau de factuur later verstuurd is zij steeds betaalbaar binnen de twintig {20} werkdagen na het opmaken van de creditnota.

Indien op de vervaldag niet betaald wordt, zullen op de openstaande bedragen van rechtswege en zonder voorafgaande ingebrekestelling of enige vormvereiste verwijlntresten verschuldigd zijn gelijk aan de wettelijke intrestvoet in overeenstemming met de wet op de bestrijding van betalingsachterstand van 2 augustus 2002, dit vanaf de vervaldatum tot op het ogenblik van volledige betaling.

Tevens heeft het Advies- en ingenieursbureau in dat geval van rechtswege en zonder ingebrekestelling recht op betaling van een forfaitaire vergoeding van 40 euro voor de eigen invorderingskosten. Verder heeft het Advies- en ingenieursbureau recht op schadeloosstelling voor alle andere invorderingskosten welke vermeld bedrag van 40 euro overstijgen en die ontstaan zijn door de laattijdige betaling, hierin begrepen de toepasselijke rechtsplegingsvergoeding conform het Gerechtelijk Wetboek.

In geval van een gezamenlijk gegeven Opdracht zijn de Opdrachtgevers hoofdelijk verbonden tot betaling van het volledige factuurbedrag.

8.5. Munteenheid

Tenzij uitdrukkelijk anders overeengekomen, worden betalingen uitsluitend in EUR uitgevoerd.

8.6. Borg

De Opdrachtgever kan een borg eisen voor de goede uitvoering van de Opdracht. Deze borg kan ten hoogste vijf (5) % van het totale Erelaan voor de betreffende Opdracht bedragen. Deze borg kan tot stand komen door afhoudingen op de periodiek goedgekeurde bedragen of kan bij de aanvang van het Project gesteld worden bij een erkende Belgische bank of borgstellingskas. Een combinatie van afhoudingen en borgstelling zijn niet toegestaan.

De borging of borgtocht wordt integraal vrijgegeven bij de voorlopige oplevering van de Opdracht. Voor opdrachten die in Loten of fasen worden uitgevoerd, wordt elke fase of lot als een aparte Opdracht beschouwd.

9. WIJZIGING, SCHORSING VAN DE OPDRACHT

9.1. Schorsing

De Opdrachtgever heeft het recht de uitvoering van de Opdracht geheel of gedeeltelijk te schorsen door middel van een aangetekende brief gericht aan het Advies- en ingenieursbureau.

Indien de Opdrachtgever na meer dan 120 werkdagen schriftelijk verzoekt de Opdracht te hervatten, kan het Advies- en ingenieursbureau *de Opdracht hervatten mits een heropstartvergoeding*;

De Opdrachtgever is dan een minimale forfaitaire heropstartvergoeding verschuldigd van 10 % van het overeengekomen totale Ereloon ter vergoeding van de organisatorische inspanningen die de opschorting het Advies- en ingenieursbureau heeft gekost.

Naast deze forfaitaire heropstartvergoeding heeft het Advies- en ingenieursbureau recht op de herziening van zijn Erelonen aan de hand van de geldende marktprijzen en tussentijdse indexaanpassingen van bediendensalarissen overeenkomstig artikel 7.3 van de Algemene voorwaarden.

Eventuele noodzakelijke aanpassingen aan reeds geleverde studies of onderdelen ervan of documenten zijn bijkomende prestaties. Ze worden beschouwd als een wijziging van reeds uitgevoerde prestaties en geven aldus recht op een bijkomende vergoeding en termijnverlenging.

Indien partijen geen overeenstemming bereiken over de herziening van de Erelonen, de bijkomende vergoeding of de termijnverlenging, dan wel het Advies- en ingenieursbureau weigert de Opdracht te hervatten, wordt de Opdracht als eenzijdig beëindigd beschouwd in overeenstemming met artikel 10.1 hierna.

9.2. Wijzigingen

De Opdrachtgever heeft het recht wijzigingen aan de Opdracht of het Project aan te brengen, bijkomende werkzaamheden op te leggen en/of een herziening van de reeds uitgevoerde werkzaamheden te vorderen.

Het Advies- en ingenieursbureau zal elke vraag van de Opdrachtgever tot wijziging, bijkomende werkzaamheden of herziening onderzoeken. Binnen redelijke termijnen zal een kostenraming van de prestaties en de invloed ervan op de overeengekomen uitvoeringstermijnen worden meegedeeld aan de Opdrachtgever.

Alle prestaties die, om welke reden dan ook, het gevolg zijn van wijzigingen en/of uitbreidingen van de Opdracht of het Project – met inbegrip van het opstellen van aanvullende of gewijzigde plannen en documenten – dienen door de Opdrachtgever te worden vergoed.

Belangrijke prestaties ten gevolge van het in gebreke blijven van de Aannemer, op welke wijze ook, worden beschouwd als bijkomend werk en geven eveneens recht op een vergoeding op basis van bestede tijd. Bijv. de prestaties die geleverd moeten worden door het Advies- en ingenieursbureau bij faillissement van de Aannemer of verbonden aan het nemen van maatregelen van ambtswege door de Opdrachtgever, waaronder een eventuele heraanbesteding.

Het Advies- en ingenieursbureau heeft het recht elke wijziging aan de Opdracht die niet redelijk of billijk is of die prestaties of verantwoordelijkheden met zich mee zou brengen die professioneel niet aanvaardbaar zijn, te weigeren.

Het Advies- en ingenieursbureau heeft het recht beperkte wijzigingen aan het Project aan te brengen die noodzakelijk of nuttig zijn tijdens de studie of de uitvoering van de Werken maar geen wezenlijke invloed hebben op de Kostprijs der werken.

10. OVERMACHT

De partij die zich beroept op Overmacht, dient dit onmiddellijk per Aangetekend schrijven aan de andere partij te melden, tenzij Overmacht zelf dit belet. Dergelijk bericht zal een korte beschrijving bevatten van de Overmacht en een raming van de verwachte vertraging.

Indien de toestand van Overmacht verdwijnt, zal de betreffende partij dit opnieuw per Aangetekend schrijven aan de andere partij melden.

Indien een toestand van Overmacht blijft aanhouden en dit gedurende een periode van meer dan 80 werkdagen na het Aangetekend schrijven, hebben beide partijen het recht het Contract te beëindigen. Het stopzetten van het Contract door een partij zal gebeuren d.m.v. een Aangetekend schrijven bericht aan de andere partij. De effectieve einddatum van het Contract is twintig {20} werkdagen na ontvangst van dit Aangetekend schrijven, aangenomen dat de toestand van Overmacht dan nog steeds bestaat.

11. VROEGTIJDIGE BEËINDIGING

11.1. Artikel 1794 van het Burgerlijk Wetboek

In toepassing van art. 1794 BW kan de Opdrachtgever te allen tijde het Contract eenzijdig beëindigen. Dergelijke beëindiging dient te gebeuren per Aangetekend schrijven. In toepassing van art. 1794 BW wordt overeengekomen dat de vergoeding voor het gederfde Ereloon forfaitair bepaald wordt op 30 % van het ontnomen gedeelte van het Ereloon.

11.2. Ontbinding bij wanprestatie

De partijen hebben het recht de ontbinding van Opdracht te vorderen indien een der partijen een der bepalingen van het Contract niet nakomt, mits naleving van de volgende voorwaarden:

- ◆ de partij die vaststelt dat de wederpartij bepaalde verbintenissen niet nakomt, dient de wederpartij per Aangetekend schrijven in kennis te stellen. In dit Aangetekend schrijven dienen de bepalingen van het Contract die niet nageleefd worden, aangegeven te worden;
- ◆ binnen de twintig {20} werkdagen na ontvangst van dit Aangetekend schrijven dient de wederpartij de vastgestelde inbreuk recht te zetten, of in voorkomend geval Overmacht aan te tonen, en dit te melden per Aangetekend schrijven aan de partij die de inbreuk heeft vastgesteld.

Indien de partij die de inbreuk heeft gepleegd:

- niet tijdig reageert,
  - of indien vastgesteld wordt dat het beweerde herstel van de inbreuk niet met de werkelijkheid overeenkomt,
  - of de beweerde Overmacht situatie eigenlijk geen Overmacht is,
- heeft de partij die op de inbreuk heeft gewezen, het recht de ontbinding van het Contract te vorderen zonder voorafgaandelijke rechterlijke tussenkomst.

Indien het Contract door een inbreuk vanwege het Advies- en ingenieursbureau wordt ontbonden, dient het Advies- en ingenieursbureau de Opdrachtgever te vergoeden voor de Schade veroorzaakt door de kosten verbonden aan het aanstellen van een ander Advies- en ingenieursbureau.

Indien het Contract door een inbreuk vanwege de Opdrachtgever wordt ontbonden, dient hij het Advies- en ingenieursbureau te vergoeden voor alle geleverde prestaties en alle geleden Schade met inbegrip van het gederfde Ereloon. Het gederfde Ereloon wordt, als component van de Schade, forfaitair bepaald op 30 % van het omwille van de ontbinding ontnomen gedeelte van het Ereloon.

11.3. Onvermogen - faillissement

Indien de Opdrachtgever gedurende de uitvoering van de Opdracht onvermogen wordt of in staat van faillissement wordt gesteld, kan het Contract, met inbegrip van de eventuele lopende deelopdrachten, van rechtswege en zonder ingebrekestelling worden ontbonden door het Advies- en ingenieursbureau, onverminderd het recht van deze partij om schadevergoeding te vragen. Het Advies- en ingenieursbureau zal de vaststelling van de beëindiging van het Contract aan de Opdrachtgever meedelen per Aangetekend schrijven.

12. INTELLECTUELE EIGENDOM

Het Advies- en ingenieursbureau behoudt alle rechten van intellectuele eigendom met betrekking tot alle intellectuele prestaties die het verricht, of de vruchten daarvan, ook al kwamen deze tot stand in het kader van de uitvoering van de Opdracht of in Opdracht van de Opdrachtgever.

De Opdrachtgever ziet ervan af producten zoals het ontwerp, computerprogramma's, rekennota's, modellen, werkwijzen, adviezen, (model)contracten en andere geestesproducten van het Advies- en ingenieursbureau, al dan niet met inschakeling van derden te verveelvoudigen, te openbaren of te exploiteren.

De Opdrachtgever verkrijgt de eigendom van de resultaten van de studie en de documenten waarvoor Ereloon is betaald. Hij heeft het recht deze documenten te vermenigvuldigen voor gebruik binnen zijn eigen organisatie, zover het kadert binnen het doel van de Opdracht of het Project.

Voorgaande is eveneens toepasselijk bij vroegtijdige beëindiging van het Contract, om welke reden dan ook.

Het Advies- en ingenieursbureau verkrijgt de toestemming van de Opdrachtgever om de Opdracht of het Project als (project)referentie aan te halen, tekeningen, foto's en ander illustratiemateriaal aan te wenden als referentiemateriaal, mits vermelding van de naam van de Opdrachtgever en zonder dat dit kan gezien worden als een inbreuk op de geheimhoudingsverplichting, zoals bepaalt in artikel 12.1 Algemene voorwaarden.

Het in hoofdlijnen vermelden van de verrichte werkzaamheden aan (potentiële) klanten van het Advies- en ingenieursbureau wordt uitdrukkelijk niet aanzien als een inbreuk op de geheimhoudingsverplichting, zoals bepaalt in artikel 12.1 Algemene voorwaarden.

Mits voorafgaande toestemming van de Opdrachtgever heeft het Advies- en ingenieursbureau het recht beschrijvende artikels met of zonder illustratie over de Opdracht te publiceren. De Opdrachtgever zal zijn toestemming hiertoe enkel op redelijke gronden kunnen weigeren.

13. DIVERSE BEPALINGEN

13.1. Geheimhouding

Tenzij enige wets- of regelgevende bepaling, enig voorschrift of enige andere (beroeps)regel hen daartoe verplicht, zijn onverminderd artikel 11 Algemene voorwaarden zowel het Advies- en ingenieursbureau als de Opdrachtgever en de door hen ingezette medewerkers tot geheimhouding verplicht ten opzichte van derden ten aanzien van alle Vertrouwelijke informatie die zij van elkaar ontvangen.

Behoudens schriftelijke toestemming van de betrokken partij en onverminderd artikel 11 Algemene voorwaarden is geen van beide partijen gerechtigd de Vertrouwelijke informatie die zij verkrijgen aan te wenden voor een ander doel dan waarvoor zij werd verkregen. Het Advies- en ingenieursbureau is gebonden door het beroepsgeheim. Het zal geen informatie of technische geheimen, en evenmin de resultaten van vertrouwelijke onderzoeken, proeven en navorsing, waarvan het voor de uitvoering van zijn Opdracht op vertrouwelijke wijze kennis heeft verkregen, aan derden mededelen zonder de toelating van de Opdrachtgever.

13.2. Overdracht

Het is de Opdrachtgever niet toegestaan het Contract over te dragen aan derden behoudens het voorafgaande uitdrukkelijke akkoord ter zake van het Advies- en ingenieursbureau.

Het Advies- en ingenieursbureau is gerechtigd voorwaarden te verbinden aan deze toestemming. De Opdrachtgever verbindt zich ertoe bij gehele of gedeeltelijke overdracht alle ter zake relevante (betalings- en andere) verplichtingen uit het Contract aan de derde/overnemer op te leggen. De Opdrachtgever blijft evenwel te allen tijde naast deze derde/overnemer aansprakelijk voor de naleving van de verplichtingen uit het Contract, tenzij partijen expliciet anders overeenkomen.

13.3. Afstand van recht

Het niet onmiddellijk afdwingen van enig recht of enige bevoegdheid door een partij zal de rechten en bevoegdheden van deze partij niet aantasten of beperken. Afstand van recht van enige bepaling of voorwaarde in het Contract zal uitsluitend van kracht zijn indien dit schriftelijk is gedaan.

13.4. Deelbaarheid

Indien een artikel van deze Algemene voorwaarden en/of het Contract geheel of gedeeltelijk nietig wordt verklaard, zal deze nietigheid de geldigheid van de andere bepalingen niet aantasten. Wanneer een dergelijk ongeldig artikel de aard zelf of het bestaan van de Algemene voorwaarden of het Contract aantast, zal elk der partijen zich inspannen om onmiddellijk en te goeder trouw te onderhandelen over een geldig artikel ter vervanging van het nietige artikel dat zoveel mogelijk overeenstemt met de bedoeling van het nietige artikel van de Algemene voorwaarden dan wel de bedoeling van partijen omtrent het nietige artikel van het Contract.

13.5. Verwerken van persoonsgegevens

Het Advies- en ingenieursbureau verwerkt, in het kader van de uitvoering van de Opdracht, persoonsgegevens³ van de Opdrachtgever, waartoe de Opdrachtgever middels de totstandkoming van het Contract zijn uitdrukkelijke toestemming geeft.

---

³ Persoonsgegevens dienen begrepen te worden in de zin van art. 4, 1) van de Algemene Verordening Gegevensbescherming als "alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon ('de betrokkene'); als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificator zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online identifier of van een of meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die natuurlijke persoon".

Het Advies- en ingenieursbureau neemt de bescherming van deze persoonsgegevens serieus, en neemt passende maatregelen om misbruik, verlies, onbevoegde toegang, ongewenste openbaarmaking en ongeoorloofde wijziging tegen te gaan.

De persoonsgegevens die gebeurlijk door het Advies- en ingenieursbureau worden verwerkt in het kader van de uitvoering van de Opdracht zijn: Voor- en achternaam Opdrachtgever en voor- en achternaam contactpersonen binnen de Opdrachtgever, hun geslacht, hun geboortedatum en geboorteplaats, hun adresgegevens, hun telefoonnummer, hun e-mailadres, hun IP-adres, alsook overige persoonsgegevens die actief verstrekt worden door de Opdrachtgever.

Het Advies- en ingenieursbureau bewaart bovenvermelde persoonsgegevens niet langer dan noodzakelijk om de doelen te realiseren waarvoor deze gegevens worden verzameld. Na beëindiging van de Opdracht worden bovenvermelde persoonsgegevens niet langer dan 10 jaar bewaard door het Advies- en ingenieursbureau.

Het Advies- en ingenieursbureau verkoopt bovenvermelde persoonsgegevens niet aan derden en verstrekt deze uitsluitend indien nodig is voor de uitvoering van de Opdracht. Met bedrijven die deze persoonsgegevens verwerken in het kader van de uitvoering van de Opdracht sluit het Advies- en ingenieursbureau een verwerkersovereenkomst om te zorgen voor eenzelfde niveau van beveiliging en vertrouwelijkheid van de persoonsgegevens van de Opdrachtgever.

De Opdrachtgever heeft het recht zijn persoonsgegevens in te zien, te corrigeren of te verwijderen. Daarnaast heeft de Opdrachtgever het recht zijn eventuele toestemming voor de gegevensverwerking in te trekken of bezwaar te maken tegen de verwerking van zijn persoonsgegevens door het Advies- en ingenieursbureau. Het Advies- en ingenieursbureau zal binnen de termijn van een maand een gemotiveerd antwoord verschaffen op zulke vragen van de Opdrachtgever, waarin aangegeven zal worden waarom er (niet) ingegaan wordt op het verzoek van de Opdrachtgever. Het Advies- en ingenieursbureau houdt zich het recht voor desgevallend een redelijke vergoeding aan te rekenen in het licht van de administratieve kosten waarmee het inwilligen van dergelijk verzoek van de Opdrachtgever gepaard gaat.

De Opdrachtgever beschikt tevens over het recht van gegevensoverdraagbaarheid, wat inhoudt dat de Opdrachtgever een verzoek kan indienen bij het Advies- en Ingenieursbureau om de persoonsgegevens waarover het Advies- en ingenieursbureau beschikt van de Opdrachtgever in een computerbestand door te sturen naar de Opdrachtgever of een derde.

13.6. Geschillenregeling

De partijen verbinden zich ertoe bij een geschil alles in het werk te stellen en niets na te laten teneinde te streven naar een minnelijke regeling van dit geschil.

Elk geschil waarover geen minnelijke regeling tussen partijen kan worden bereikt, zal worden beslecht door de rechtbanken van het arrondissement waar de zetel van het Advies en ingenieursbureau zich bevindt.

In onderling akkoord kan desgevallend beroep gedaan worden op een "Dispute Board"

Indien de zetel zich buiten België bevindt, zullen de rechtbanken van het gerechtelijk arrondissement van de Opdrachtgever bevoegd zijn.

13.7. Toepasselijk recht

Het Contract wordt enkel beheerst door het Belgische recht.

Alle rechten m.b.t. het auteurschap behoren toe aan: ORI VZW

Kolonel Bourgstraat, 105 - 1030 BRUSSEL

e-mail: info@ori.be - Web: www.ori.be

ORI VZW - Organisatie van advies- en ingenieursbureaus

Kolonel Bourgstraat 105

1030 BRUSSEL

info@ori.be

www.ori.be